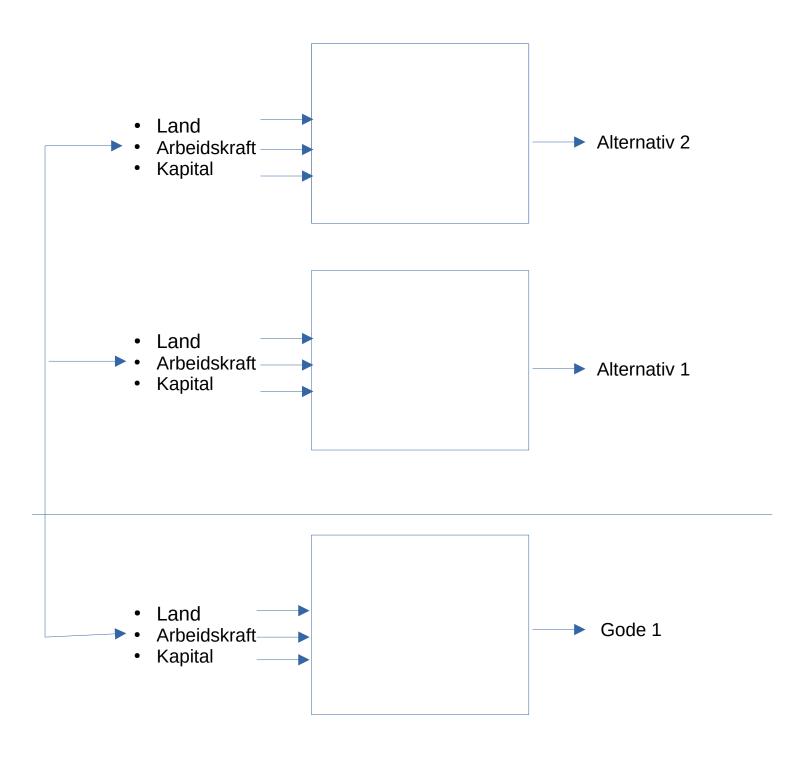
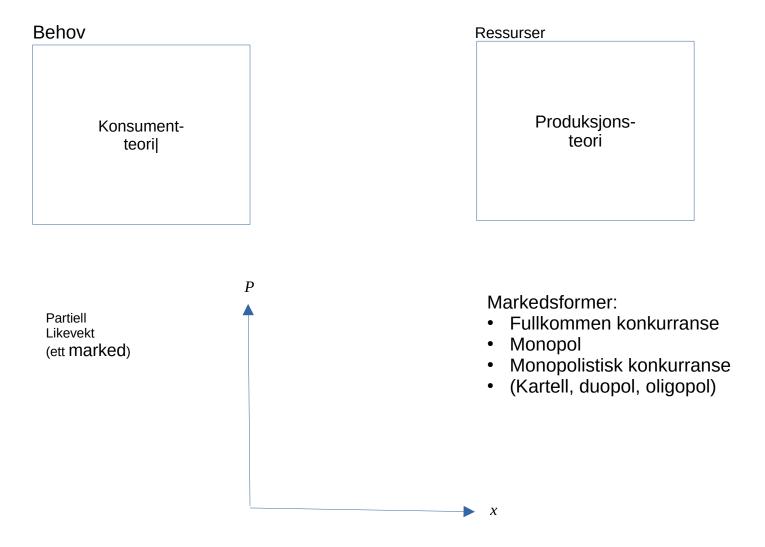
Alternativkostnad

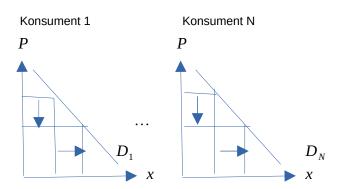
Mikroøkonomi oppbygging

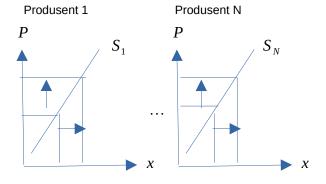

Andre emner:

- Prisdiskriminering
- Markedssvikt
  - Markedssvikt
  - Eksternaliteter
  - Kollektive goder
- Internasjonal handel

Oversikt: Markedet for fullkommen konkurranse

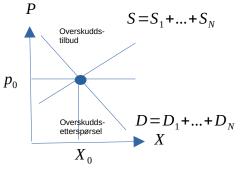

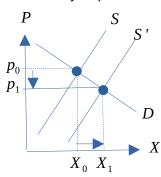

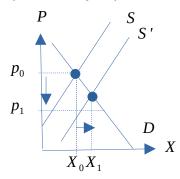
Fullkommen konkurranse

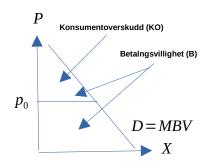
Skiftanalyse (slak etterspørselskurve)

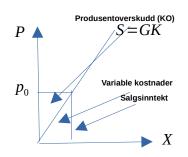
 $egin{array}{ccc} X_0 & X_1 \ & & & \\ Skiftanalyse (bratt etterspørselskurve) \ & & \\ \end{array}$

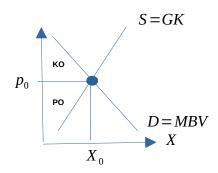

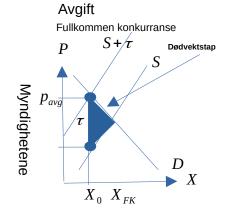

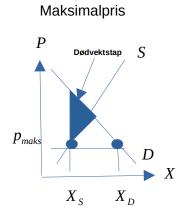

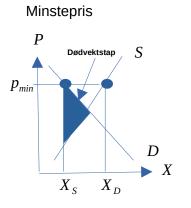

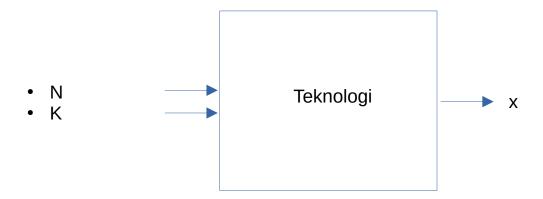

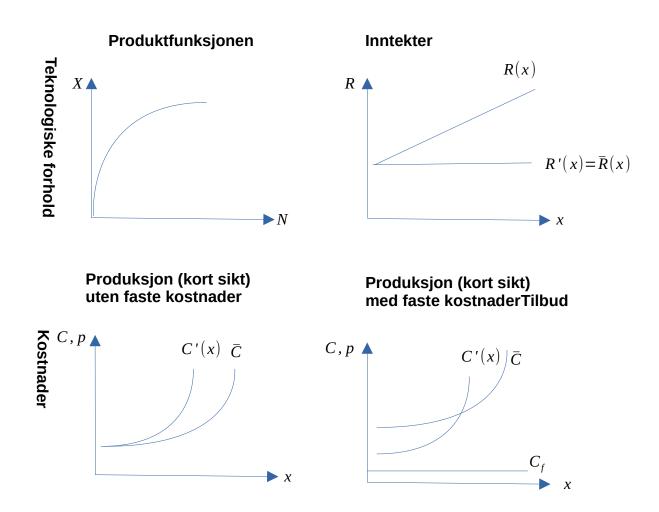

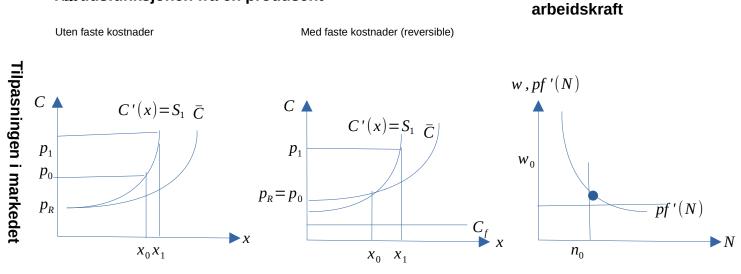
Produktfunksjonen

Produksjonsteori på kort sikt

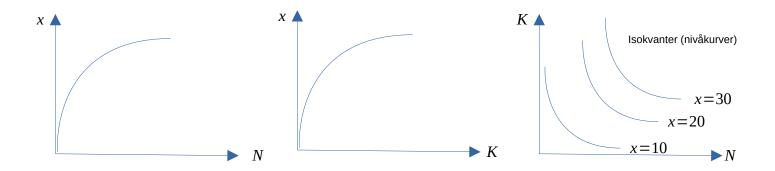

Tilbudsfunksjonen fra en produsent

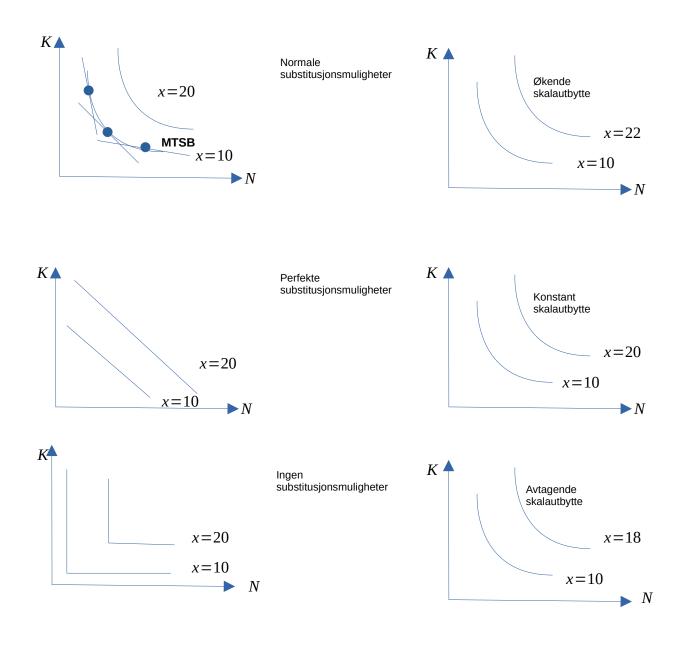
Etterspørselen etter

Produksjonsteori på lang sikt

Tekniske substitusjonsmuligher

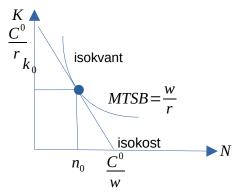
Skalaegenskaper

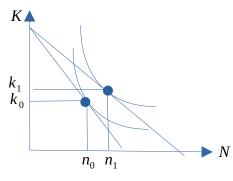

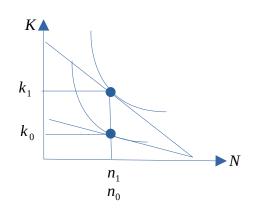
Produksjonsteori på lang sikt

Kostnadsminimering (lang sikt) - Billigere arbeidskraft

- Billigere kapital

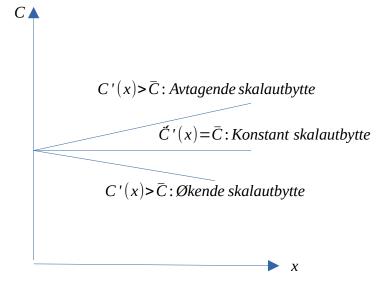

Kostnadsminimering For et gitt budsjett

$\frac{C_2}{r} \\ \frac{C_1}{r}$ Substitumalen $\frac{C_0}{r}$ x=x' $\sim N$

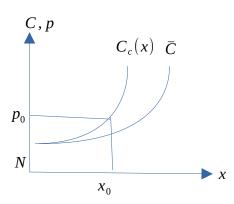
Kostnadsfunksjonen for ulike antagelser om skalautbytte

Kostnader (lang sikt)

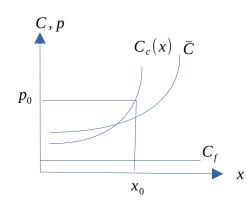

Produksjonsteori:Produsentens økonomiske adferd i gode- og arbeidsmarkedet

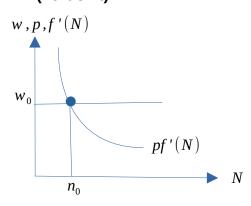
Produksjon (kort sikt) uten faste kostnader

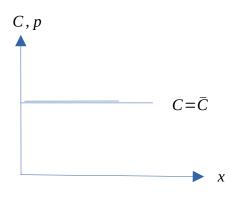
Produksjon (kort sikt) med faste kostnaderTilbud

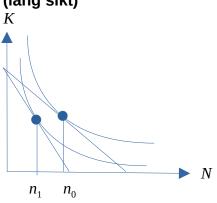
Bruk av arbeidskraft (kort sikt)

Produksjon (lang sikt), med konstant skalautbytte

Bruk av arbeidskraft (lang sikt)

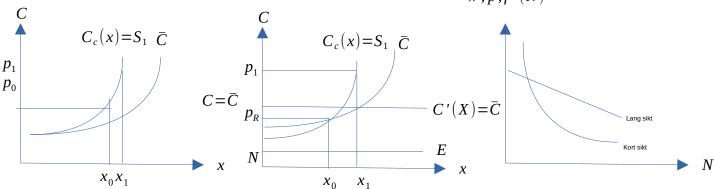
Tilbudsfunksjonen fra en produsent (kort og lang sikt)

Uten faste kostnader

Med faste kostnader

Etterspørselensfunksjonen etter arbeidskraft fra en produsent (kort og lang sikt)

w, p, f'(N)

Konsumenteori: Konsumentens valg

Konsumenter: Gruppe av individer med samme preferanser

1.⊙ Determinitet Har at

Entener $A \prec B$ eller $B \prec A$

eller $A \sim B$

2. ⊙ Ikke metning

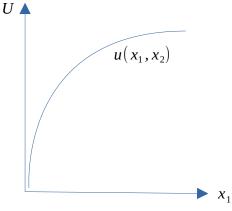
3. ⊙ *Transitivitet*

Gitt at $B \prec A$

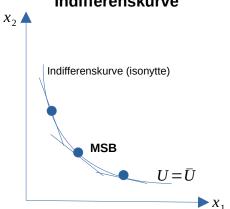
 $og C \prec B$ $\rightarrow C \prec A$ De tre aksiomene gir oss: $U=u(x_1,x_2)$

Hvor vi antar at: $u'(x_1)>0$, $u''(x_1)<0$ $u'(x_2)>0$, $u''(x_2)<0$

Nyttefunksjonen

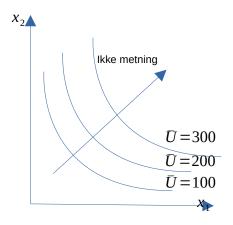
Indifferenskurve

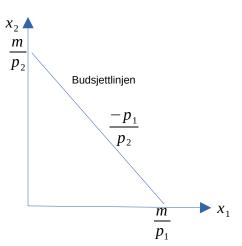
Budsjettbetingelsen

Indifferenskart

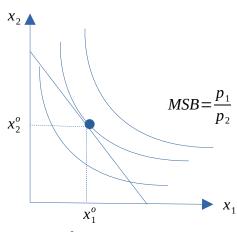
Optimal tilpasning

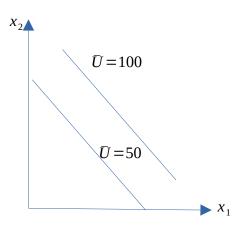
Perfekte substitusjosmuligheter

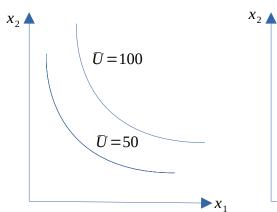

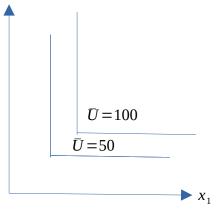
Vanlige substitusjonsmuligheter

Ingen substitusjonsmuligheter

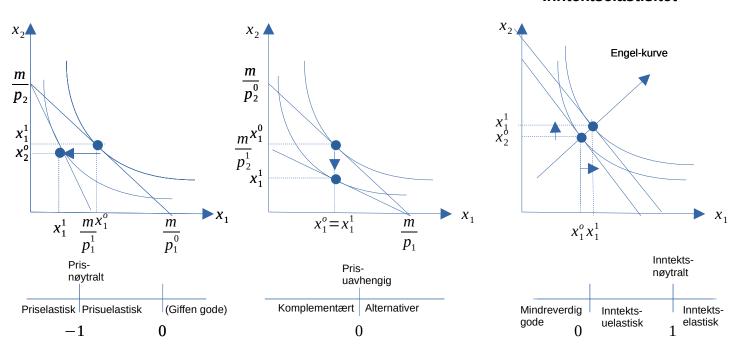

Konsumenteori: Konsumentens økonomiske adferd i gode- og arbeidsmarkedet

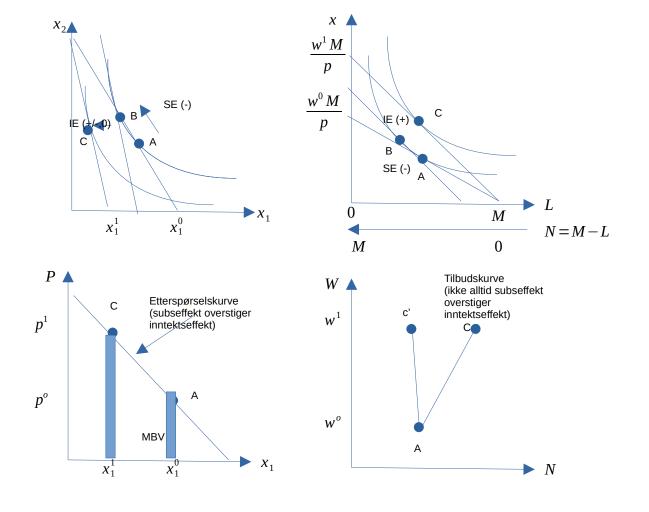
Krysspriselastisitet

Inntektselastisitet

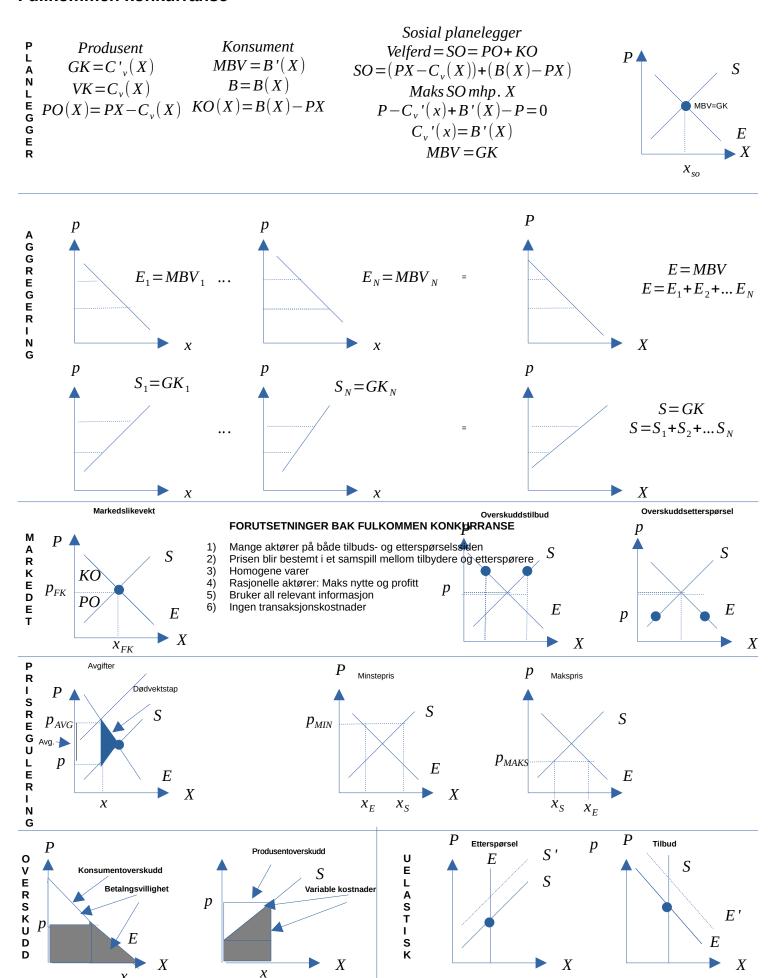

Utledning av etterspørselskurven for gode 1

Utledning av tilbudskurven for arbeidskraft (ikke pensum)

Fullkommen konkurranse

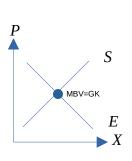

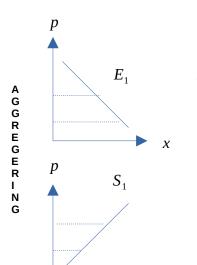
Monopol

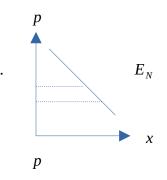
Produsent $GK = C'_{\nu}(X)$ $VK = C_v(X)$ $PO(X) = PX - C_v(X)$ KO(X) = B(X) - PX

Konsument MBV = B'(X)B=B(X)

Sosial planelegger Velferd = SO = PO + KO $SO = (\stackrel{\cdot}{PX} - C_{\scriptscriptstyle V}(X)) + (B(X) - PX)$ Maks SO mhp. X $P - C_{\nu}'(x) + B'(X) - P = 0$ $C_{\nu}'(x)=B'(X)$ MBV = GK

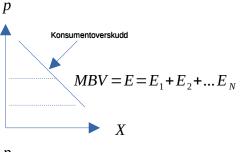

ETABLERINGSHINDRE

- Lover og regler
- Patenter og rettigheter
- Tilgang til råvarer
- Geografisk avstand og andre hindre
- Fallende enhetskostnader

G

R

F

OPTIMAL TILPASNING

- Finne det produksjonsnivået som gir maksimal forttjeneste
- R'(x) Endring i inntekt ved å produsere én enhet mer

X

Høyere omsetning (+) Tidligere enheter blir solg til en lavere pri

Optimal produksjon

R'(X) < C'(X) $R'(X_M) = C'(X_M)$

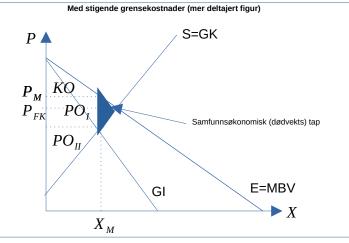
R'(X)>C'(X)

Lønner seg å redusere produksjonen

Lønner seg å øke produksjonen

C'(x) Endring i kostnad ved å produsere en enhet

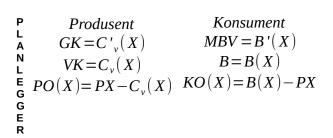
mer Med konstante grensekostnader PO P_{M} S=GK Ε GΙ X X_{M}

Fra fullkommen konkurranse til monopol

- Redusert SO (dødvektstap)
- Omfordeling
  - Fra Konsument(KO)
  - Til Produsent (PO)

Ufullkommen konkurranse: Kartel, duopol, oligiopol og monopolistiks konkurranse

$$Sosial\ planelegger$$

$$Velferd = SO = PO + KO$$

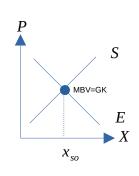
$$SO = (PX - C_v(X)) + (B(X) - PX)$$

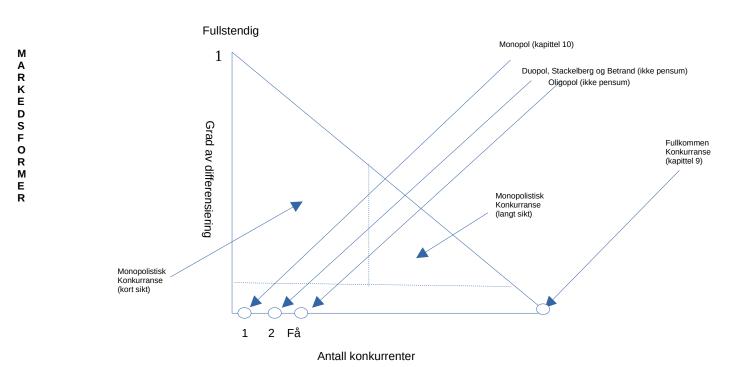
$$Maks\ SO\ mhp.\ X$$

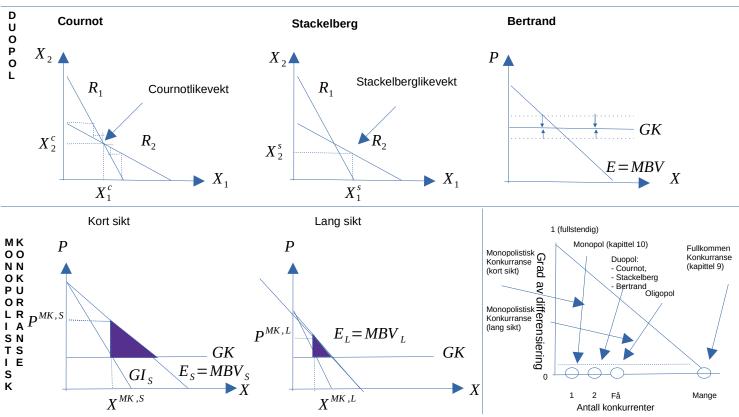
$$P - C_v'(x) + B'(X) - P = 0$$

$$C_v'(x) = B'(X)$$

$$MBV = GK$$

ORUTSET

Vi har *prisdiskriminering* i et marked når en produsent har en fordel (dvs. kan få økt sin fortjeneste) ved å ta ulik pris til forskjellige etterspørrere.

- Forskjellige etterspørrere (eller gruppe av etterspørre) må ha ulik marginal betalingsvillighet (MBV).
- Produsentene må mulighet til å **skille** de forskjellige etterspørrere 2) fra hverandre.
- Videresalg mellom gruppene (dvs. fra konsumenter til konsumenter) er ikke mulig, alternativt kostbart å utføre.

Sorteringsmekanisme: Individuelle sortering

1.

G R Α D

G

R Α D s

Sorteringsmekanisme: Selvsortering 2.

Eks. Småkunder

Eks. Storkunder

Sorteringsmekanisme:Separering

G R Α D

s

3.

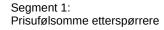

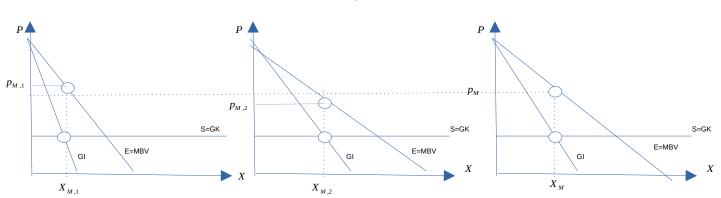
Eks. Unge personer og pensjonister

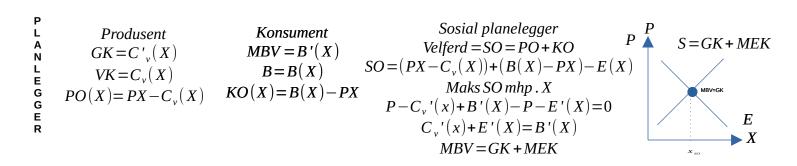

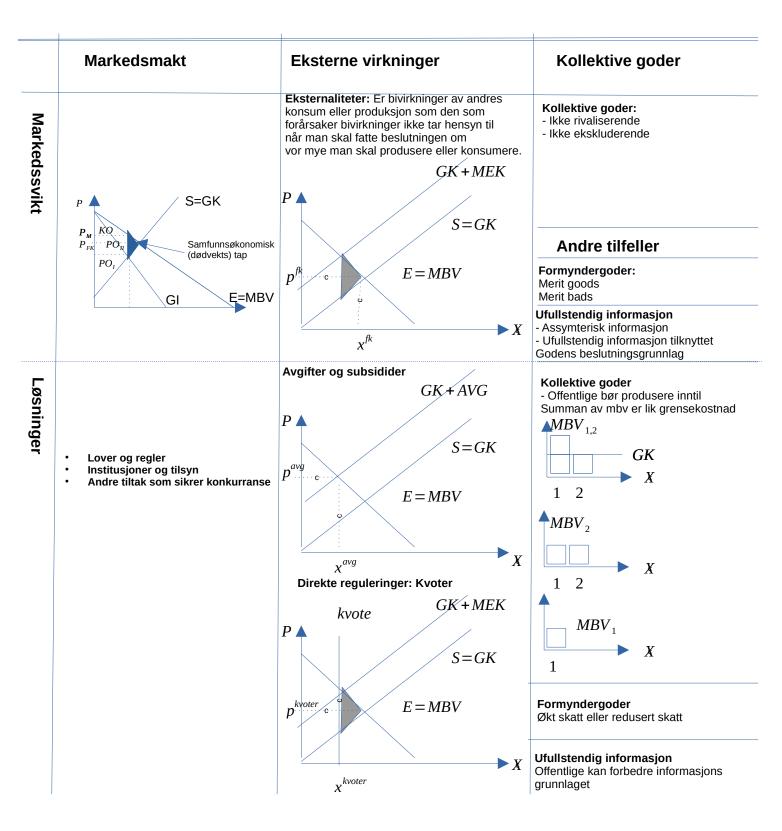
Segment 2: Prisfølsomme etterspørrere

Monopolist (uten segmentering)

Markedssvikt og offentlige virkemiddelbruk

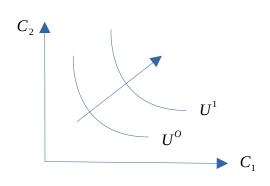

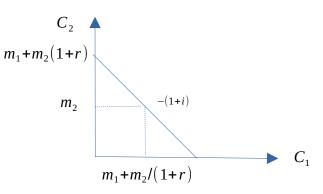

Optimal tilpasning over tid

Indifferenskart

Budsjettbetingelsen

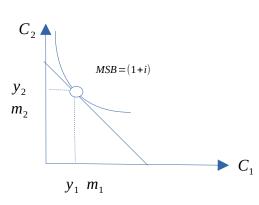

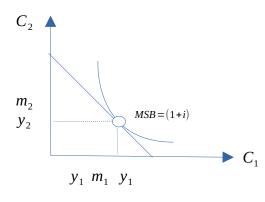

Tålmodig husholdning (sparer)

Utålmodig husholdning (tar opp gjeld)

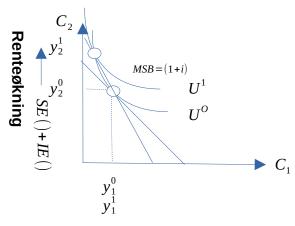

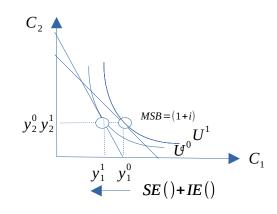

Tålmodig husholdning (sparer)

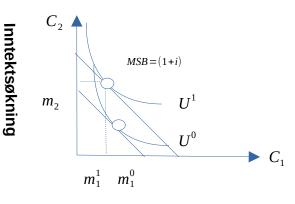
Utålmodig husholdning (tar opp gjeld)

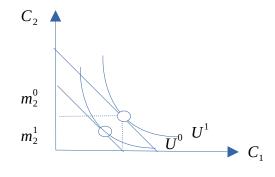

For periode 1

For periode 2

Effektivitet og velferd

